

ΥΓΡΟΤΟΠΟΙ

Οι υγρότοποι είναι περιοχές όπου συγκεντρώνεται νερό γλυκό, υφάλμυρο ή αλμυρό μονίμως ή ευκαιριακά. Διάφορα μέρη όπου αποθηκεύεται νερό μπορούν να θεωρηθούν ως υγρότοποι, όπως έλη, βάλτοι, εκβολές και όχθες ποταμών, λιμνοθάλασσες ή ακόμη και αλυκές. Στις μέρες μας, οι υγρότοποι θεωρούνται σε παγκόσμια κλίμακα ως μέρη πολύ μεγάλης οικολογικής και οικονομικής αξίας και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις (σύμβαση Ramsar), ευρωπαϊκές Οδηγίες και εθνικές νομοθεσίες.

Οι υγρότοποι είναι περιοχές με τεράστιο βιολογικό ενδιαφέρον και αποτελούν μέρη όπου πολλά είδη πανίδας (κυρίως πουλιά) αναζητούν τη τροφή τους, μένουν σε αυτούς μόνιμα ή ευκαιριακά, ξεκουράζονται και αναπαράγονται.

Οι αξίες που απορρέουν από τη λειτουργία ενός υγρότοπου είναι πολλαπλές: Λειτουργούν ως ταμιευτήρες νερού (υπόγεια – επιφανειακά ύδατα) με αποτέλεσμα να συμβάλουν στον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα. Παράλληλα, παγιδεύοντας τα ιζήματα και κατακρατώντας διάφορα φερτά υλικά, συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας των υδάτων. Επίσης, η παρουσία τους συμβάλει στη ρύθμιση των πλημμυρικών φαινομένων, αφού αποθηκεύοντας τα νερά των πλημμυρών και αποδίδοντας αυτά σταδιακά, συμβάλουν στην εξομάλυνση των πλημμυρών και στην ελάττωση των διαβρωτικών φαινομένων. Επιπρόσθετα, μπορούν να έχουν τον ρόλο του ρυθμιστή της θερμοκρασίας παρόχθιων περιοχών, αφού απορροφούν το διοξείδιο του άνθρακα και παράλληλα αποθηκεύουν και ελευθερώνουν θερμότητα.

Κάθε υγρότοπος, πέραν των οικολογικών του αξιών, εμπεριέχει και πολλαπλά άμεσα οφέλη για τον ίδιο τον άνθρωπο και την κοινωνία. Συγκεκριμένα, η αξία των υγροτόπων για πόσιμο νερό καθίσταται ολοένα και μεγαλύτερη, εξαιτίας της υπεράντλησης των υπόγειων αποθεμάτων νερού και της συνεχόμενης υφαλμύρωσης αυτού. Επιπλέον, σε ημίξηρες ή ξηρές περιοχές, η παρουσία των υγροτόπων μπορεί να ενισχύσει τις ανάγκες άρδευσης σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Μπορούν επίσης να αποτελέσουν ένα ιδανικό μέρος για την άσκηση αλιευτικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων. Οι λιμνοθάλασσες, με κατάλληλη αξιοποίηση, πληρούν βασικές προϋποθέσεις για την παραγωγή ικανοποιητικών ποσοτήτων εμπορεύσιμων ψαριών, αφού προσφέρουν μεγάλη επάρκεια χώρων αναπαραγωγής και ελεύθερης μετακίνησης των ιχθυοπληθυσμών, καθώς και προστατευόμενους χώρους για τη διαχείμασή τους. Αρκετές υγροτοπικές παρόχθιες περιοχές, είναι ιδανικές για τη βόσκηση ζώων για μακρά περίοδο κατά τη διάρκεια του έτους, ενισχύοντας έτσι την ανάπτυξη της τοπικής κτηνοτροφίας. Επιπρόσθετα, οι υγρότοποι προσφέρουν στον άνθρωπο ένα ξεχωριστό περιβάλλον για αναψυχή και οικοτουρισμό, καθώς και ένα πρόσφορο πεδίο επιστημονικής έρευνας και εκπαίδευσης.

Όπως κάθε οικοσύστημα, έτσι και οι υγρότοποι υπόκεινται σε ορισμένες απειλές για τη διατήρησή τους, η πλειοψηφία των οποίων πηγάζουν από τον άνθρωπο. Η απόθεση μη επεξεργασμένων αποβλήτων, η άντληση υπερβολικών ποσοτήτων νερού για άρδευση, η εκχέρωση περιοχών υγροτοπικής βλάστησης, η συνεχής κατασκευή αποστραγγιστικών και εγγειοβελτιωτικών έργων, η

υπερβόσκηση ζώων, η υπεραλίευση, η ανεξέλεγκτη και παράνομη θήρα αποτελούν χαρακτηριστικές πηγές κινδύνου της βιωσιμότητας των υγροτόπων.